

Nationell kartläggning av barns och ungas psykiska hälsa

Tolkning av resultat

Elever i år 6 och 9 i hela Sverige har svarat på en enkät om hur de upplever sin psykiska hälsa. Svarsfrekvensen var 83%. Enkäten består av 42 frågor som har grupperats till följande fem indikatorer:

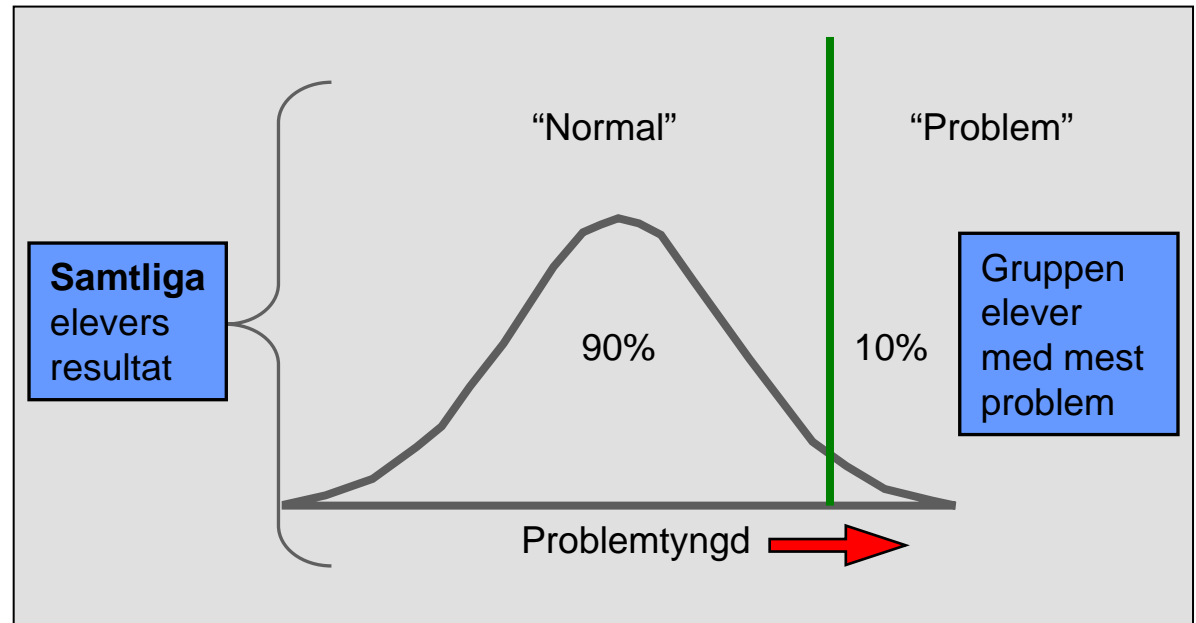
- psykosomatiska besvär (huvudvärk, magont)
- nedstämdhet
- koncentrationssvårigheter
- bristande välbefinnande
- problemens påverkan på vardagslivet.

Utöver dessa indikatorer presenteras uppgifter om mobbning **för år 6 och 9**, samt om bruk av tobak och alkohol **för år 9**. När det gäller mobbning redovisas andelen elever som känner till att någon i deras klass har mobbats, **frågan handlar alltså inte om elever som själva upplever sig vara mobbade**. För tobaksbruk handlar det om andelen elever som angett att de röker och för alkoholbruk andelen elever som angett att de dricker mycket alkohol vid ett och samma tillfälle två eller fler gånger per månad (för mer information se dokumentet Frågor till indikatorer på www.fhi.se).

Resultaten presenteras i diagram och i tabeller som öppna jämförelser där skolor och kommuner i landet samt storstädernas (Göteborg, Malmö, Stockholm) stadsdelar har rangordnats separat. **Detta betyder att skolor kan jämföra sig med skolor, kommuner med kommuner och stadsdelar med stadsdelar.**

Metod för analys av indikatorerna för psykisk hälsa

1. Utifrån svaren på frågorna får den enskilda eleven ett samlat värde per indikator.
2. För varje indikator används alla elever i rikets resultat för att fastställa gränsen för 90:e percentilen (det gröna strecket på bilden). Detta innebär att endast de 10 procent elever i landet med högst skattad problemtyngd redovisas i de öppna jämförelserna.

3. Nästa steg är att räkna ut hur stor andel av eleverna i en skola, kommun eller stadsdel som ligger på 90:e percentilen eller högre och därmed tillhör de 10 procent av hela landets elever med högst skattad problemtyngd.
4. Slutligen omvandlas andelarna till en enhetlig skala. Skolor, kommuner och stadsdelar rangordnas från 0.0 till 10.0, med 5.0 som genomsnitt för riket.

Nationell kartläggning av barns och ungas psykiska hälsa

Tolkning av diagram

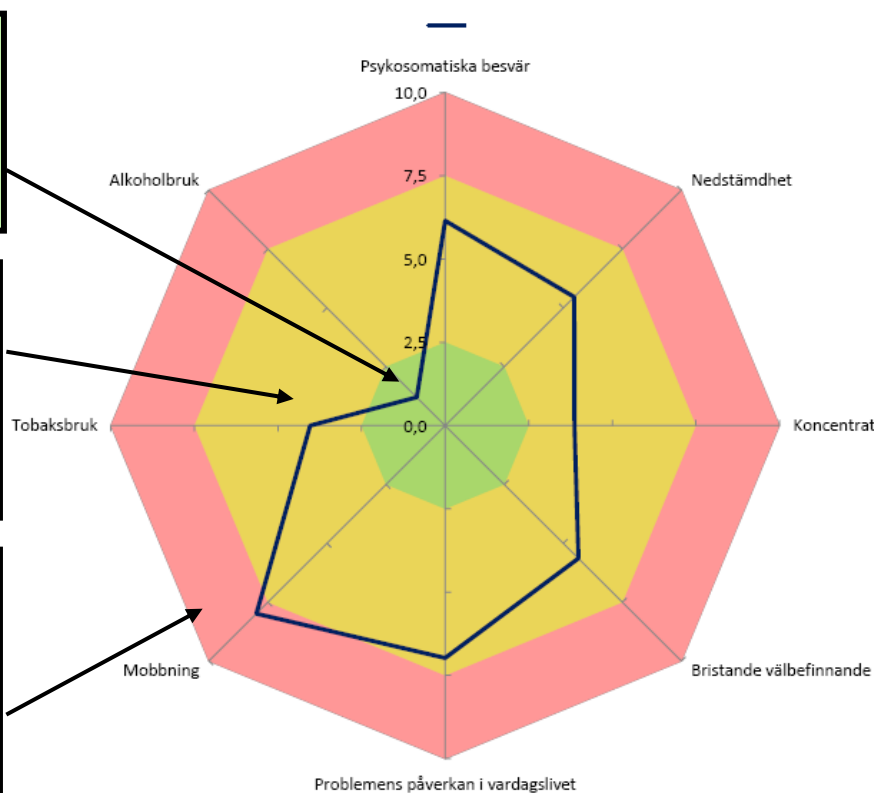
På Statens folkhälsoinstituts hemsida presenteras resultaten av kartläggningen i form av så kallade ros- eller spindeldiagram för varje skola med årskurs 9 och varje kommun och stadsdel med årskurs 6 och 9.

Skolor, kommuner och stadsdelar med mindre än 50 elever presenteras ej som diagram eftersom jämförelserna blir för osäkra.

Grönt = 25 % av alla skolor, kommuner eller stadsdelar i landet med bäst resultat.

Gult = genomsnittliga värden, d.v.s. 50 % av alla skolor, kommuner eller stadsdelar

Rött = 25 % av alla skolor, kommuner eller stadsdelar i landet med störst problemtyngd

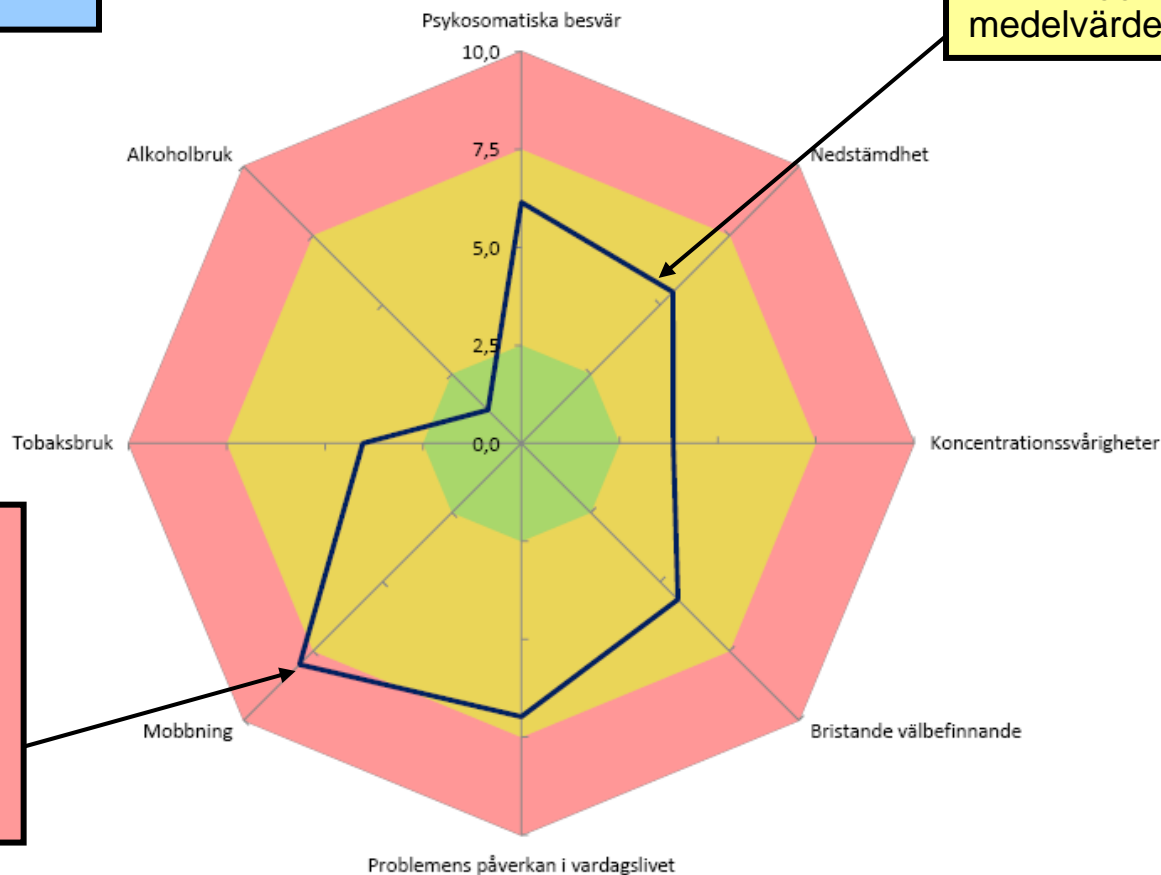
För indikatorerna mobbing, tobaksbruk och alkoholbruk används andelen elever som angett att mobbing förekommer i deras klass, att de röker, eller att de dricker mycket vid ett och samma tillfälle fler än två gånger per månad.

Siffrorna 0-10 anger vilken placering en kommun, stadsdel eller skola har i respektive rangordning.

Tolkning av diagram – Hur ser det ut i vår kommun?

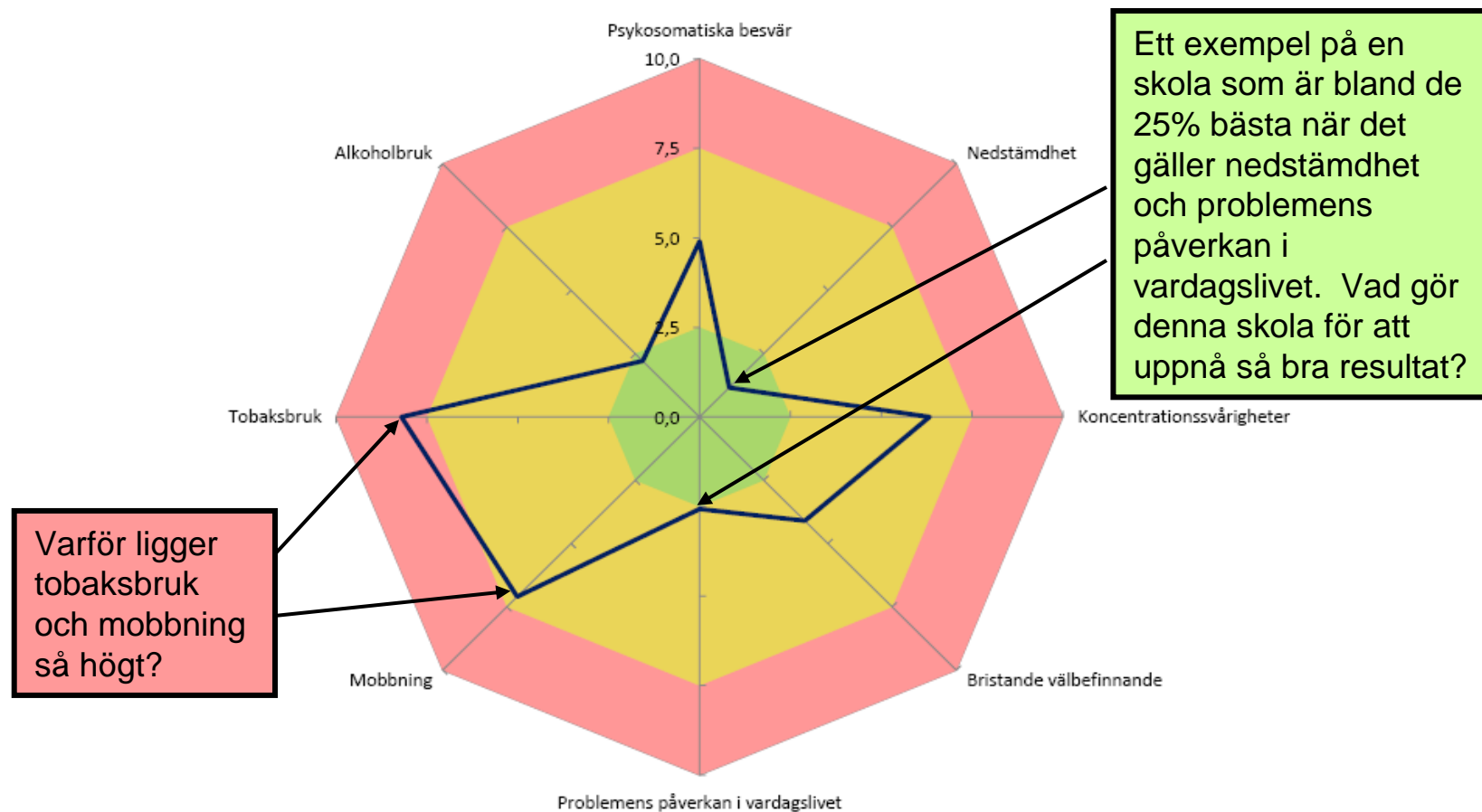
Vad är vi bra på och vad är vi mindre bra på?

Indikatorn nedstämdhet, liksom de övriga indikatorerna för psykisk hälsa, ligger runt medelvärdet.

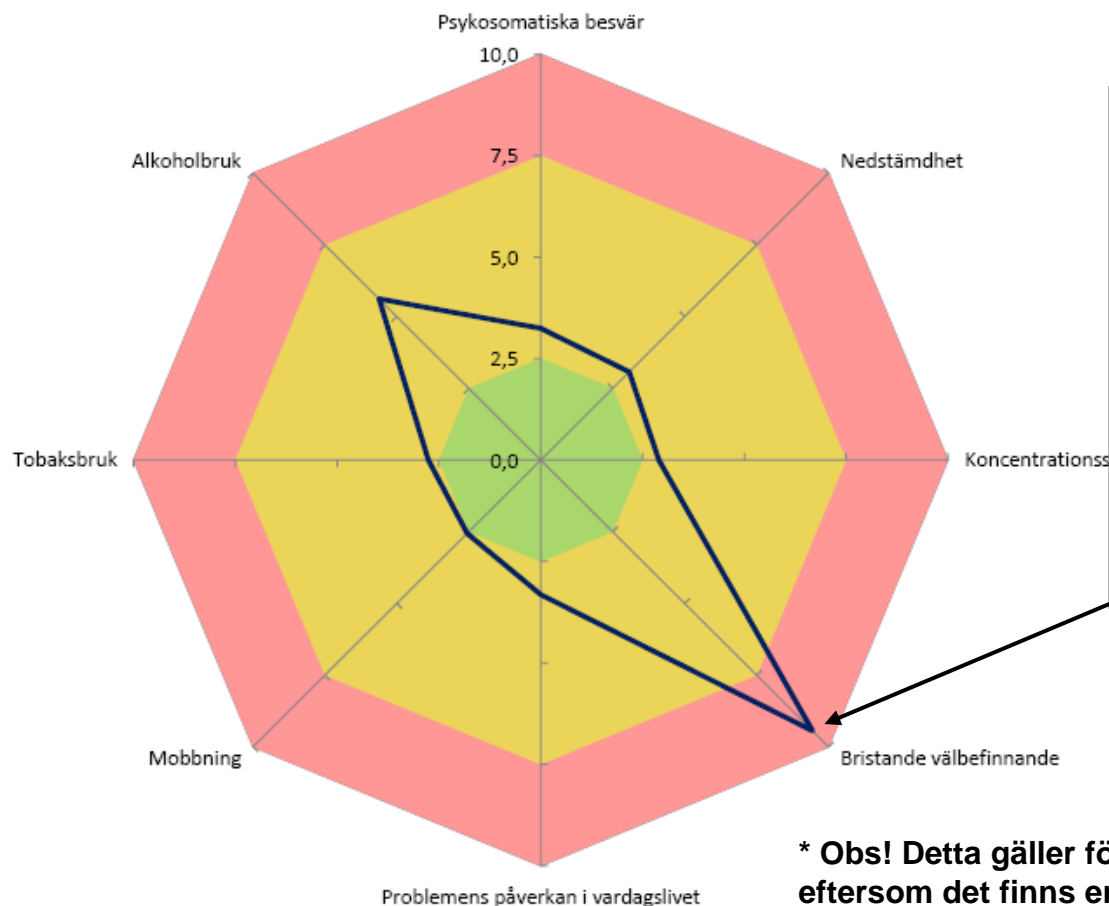

För indikatorn mobbning ligger den här kommunen i området där 25% av landets kommuner med högst antal elever som upplever förekomst av mobbning återfinns

Ett sätt att fundera – vad gör vi som är bra och får effekt?

En indikator sticker ut – kan vara slumpvariation

Här sticker 'bristande välbefinnande' ut, men detta kan bero på slumpvariation. Därför är det inte motiverat att fästa stor vikt vid enstaka avvikelser. Fokusera istället på det samlade intrycket, som i det här fallet verkar bra.*

* Obs! Detta gäller för de 5 indikatorerna för psykisk hälsa, eftersom det finns en samvariation dem emellan. Det gäller inte för indikatorerna alkoholbruk, tobaksbruk eller mobbing som är enskilda variabler.

Tolkning av tabeller

Resultat för skolor, kommuner och stadsdelar med minst 30 elever per årskurs redovisas i tabeller på www.fhi.se.

Precis som diagrammen visar tabellerna rangordningen för de olika indikatorerna. Spridningen är den samma: 0.0-10.0. Gult område visar på en spridning runt genomsnittet i riket. Rödmarkerade värden är 7.5 och uppåt vilket indikerar en högre problembelastning.

Här visas ett exempel på en tabell:

			Rangordning						
Psykosomatiska besvär	Nedstämdhet	Koncentrations-svårigheter	Bristande välbefinnande	Problemens påverkan i vardagslivet	Mobbning	Tobaksbruk			
9 0114	Upplands Väsby	Grimsta skola	3,74	5,66	9,48	3,97	8,69	1,17	3,26
9 0114	Upplands Väsby	Runby skola	8,73	8,76	9,26	9,26	8,57	7,35	9,76
9 0114	Upplands Väsby	Smedby skola	5,97	0,61	9,33	0,52	8,11	0,97	8,09
9 0114	Upplands Väsby	Södervikskolan	8,13	8,4	4,52	6,08	7,39	9,52	3,41
9 0114	Upplands Väsby	Vittra i Väsby	6,43	6,94	2,64	0,52	5,26	8,63	0
9 0114	Upplands Väsby	Väsby skola	6,79	7,73	8,22	4,8	9,19	5,11	5,91
9 0115	Vallentuna	Bällstabergsskolan	3,49	2,33	0,68	3,91	2,66	6,16	4,4
9 0115	Vallentuna	Hammarbacksskolan	3,87	9,53	6,66	8,1	6,62	8,9	5,51

I tabellerna på hemsidan anges även procent i relation till rang som hjälp för att tolka hur stor andel elever som kan finnas inom det gröna, gula respektive röda området.

För kommuner åk 6 och 9, stadsdelar åk 6 och 9 samt skolor åk 9 presenteras procentandelar för varje indikator också i tabellformat på Statens folkhälsoinstituts hemsida.